

A német ipar „kettős nyomás” alatt áll – figyelmeztet a DIHK brüsszeli képviselője, Freya Lemcke

DOI: 10.14267/VILPOL2026.03.02

Freya Lemcke, a Német Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége (DIHK) brüsszeli irodájának vezetője egy vele készült interjúban arról beszélt, hogyan navigál a német ipar az egyre erősödő „Made in Europe” vitában.

Ez a vita egy olyan kialakulóban lévő európai uniós iparstratégiára utal, amelynek célja a vállalatok számára a határokon átnyúló terjeszkedést nehezítő felesleges jogi széttagoltság és bizonytalanság megszüntetése. A kezdeményezés hátterében az áll, hogy az EU igyekszik növelni versenyképességét Kínával és az Egyesült Államokkal szemben.

A közel-keleti háború kezdete óta az olajárak mintegy 40%-kal emelkedtek, ami hosszabb távú következményekkel is járhat. Ez már most megmutatta, hogy az energiapiaci sokkok milyen gyorsan terjedhetnek a világgazdaságban: növelik a termelési költségeket, inflációs nyomást generálnak, valamint hatással vannak mind az ipari termelésre, mind a fogyasztói árakra. Ez továbbra is komoly aggodalomra ad okot a német ipar számára, különösen az energaintenzív ágazatokban, mivel jelentősen befolyásolja a termelést és az export versenyképességét.

Világpolitika és Közgazdaságtan: Hogyan hatnak az energiaköltségek és a zöld átállás a német ipari termelésre és exportra?

Freya Lemcke: Az Energiewende, Németország energiaátmeneti politikájának célja az üvegházhatású gázok kibocsátásának semlegessé tétele 2045-ig, valamint 65%-os kibocsátáscsökkentés elérése 2030-ig.

Ebben a helyzetben a német ipar „kettős nyomás” alatt áll. Egyrészt a magas energiaköltségek továbbra is jelentős terhet rónak a feldolgozóiparra, különösen az energaintenzív ágazatokra. Másrészt a vállalatoknak nagyszabású beruházásokat kell végrehajtaniuk a zöld technológiák és folyamatok területén. Ez a kettős kihívás növeli a termelési költségeket, és csökkenti a német export globális versenyképességét – egy olyan helyzetben, amelyet a geopolitikai instabilitás tovább súlyosbít.

Bár földrajzilag távol esnek az olyan nagy energiatermelő országokban zajló konfliktusok, mint például Irán esetében, jelentős gazdasági következményekkel járhatnak, mivel könnyen megzavarhatják az energiapiacokat. A globális olaj- és gázforgalom mintegy 20%-a halad át a térség kulcsfontosságú tranzitútvonalain, így bármilyen zavar az árak gyors emelkedését idézheti elő.

Világpolitika és Közgazdaságtan: Németország exportorientált gazdaságként hogyan reagál a globális kereslet ingadozásaira?

Freya Lemcke: A vállalatok egyre inkább újragondolják beruházási stratégiáikat. Ahelyett, hogy pusztán reagálnának a főbb piacokon – például Kínában vagy az Egyesült Államokban – bekövetkező keresletváltozásokra, a cégek ma már ellátási láncuk átalakításán dolgoznak.

A beruházási döntéseket gyakran elhalasztják vagy más irányba terelik, sok esetben a kockázatok diverzifikálása vagy a termelés helyi kereslethez való szorosabb igazítása érdekében. A globális kereslet ingadozása ma már nem csupán az értékesítést befolyásolja – a beruházási logikát is alapvetően átalakítja.

Világpolitika és Közgazdaságtan: Várható-e a termelés visszatelepítése Európába vagy a „Made in Europe” gyártás erősödése?

Freya Lemcke: A reshoring, illetve a „Made in Europe” gyártás erősödése nem egy széles körű ipari visszatelepítési hullám formájában fog megjelenni. Inkább az ellátási láncok szelektív regionalizációja várható, amelyet olyan tényezők határoznak meg, mint a jogbiztonság, az infrastruktúra vagy a politikai stabilitás Európán belül.

Ez összhangban áll az Európai Unióban zajló szélesebb körű vitával arról, hogy mit is jelent valójában a „Made in Europe” koncepció. Az Európai Parlamentben zajló legutóbbi viták rámutattak arra, hogy eltérő álláspontok léteznek a politika földrajzi hatókörét illetően. Egyes képviselők szerint a fogalmat szűkebb értelemben kellene meghatározni, elsősorban földrajzilag közeli országokra koncentrálva, nem pedig egy széles értelmezésre, amely számos külső partnerre is kiterjed.

A javasolt jogszabály körüli vitákban egy vezető európai parlamenti képviselő azt is felvette, hogy a „Made in Europe” szabályokat célszerű lenne a közeli vagy szorosan integrált országokra, például az Európai Gazdasági Térség államaira és Svájcra korlátozni. Véleménye szerint egy túl tág meghatározás felhívhatná a politika célját, és gyengíthetné annak stratégiai jelentőségét.

Ez egy tágabb európai dilemmát tükröz: miközben egyre nagyobb a támogatás az európai ipari kapacitások megerősítésére, nincs egyetértés abban, hogy mennyire legyen nyitott vagy korlátozó az ehhez kapcsolódó gazdaságpolitikai keret.

Világpolitika és Közgazdaságtan: Milyen szerepet játszanak az új kereskedelmi megállapodások – például az EU–Mercosur egyezmény – Európa versenyképességében?

Freya Lemcke: A szabadkereskedelmi megállapodások kulcsszerepet játszanak Európa pozíciójának fenntartásában egy egyre inkább protekcionista világgazdasági környezetben. Ezek a megállapodások új piacokat nyitnak meg, diverzifikálják a gazdasági kapcsolatokat, és kiszámíthatóságot biztosítanak a vállalatok számára.

Ez az álláspont összhangban áll az Európai Unió legutóbbi politikai fejleményeivel is. A 2026-ban javasolt EU–Mercosur megállapodás a világ egyik legnagyobb szabadkereskedelmi térségét hozhatja létre, mintegy 700 millió embert lefedve. Célja több milliárd eurónyi vám eltörlése és az európai vállalatok piacra jutásának bővítése, ezzel erősítve az EU versenyképességi stratégiáját.

Az olyan exportorientált gazdaságok számára, mint Németország, ezek a megállapodások nem csupán kereskedelempolitikai eszközök, hanem a gazdasági ellenálló képesség egyik központi pillérét jelentik egy egyre inkább töredezett globális gazdasági rendszerben.

Világpolitika és Közgazdaságtan: Milyen mértékben befolyásolja az európai stratégiai autonómia erősítésének törekvése az iparpolitikát?

Freya Lemcke: A stratégiai autonómia már most is hatással van a döntéshozatalra, különösen olyan kritikus ágazatokban, mint az energia, a digitális infrastruktúra és a nyersanyagellátás. Ugyanakkor hangsúlyozza az egyensúly fontosságát: bár az ellenálló képesség erősítése szükséges, Európának kerülnie kell azokat a protekcionista intézkedéseket, amelyek végső soron gyengíthetik a versenyképességet.

Összegzésként elmondható, hogy a „Made in Europe” vita tágabb célja az európai versenyképesség erősítése az Egyesült Államokkal és Kínával szemben, miközben csökkenti az EU stratégiai függőségét a külső beszállítóktól. A kezdeményezés támogatói ugyanakkor azt is hangsúlyozzák, hogy a „Made in Europe” címke segíthet láthatóvá tenni az európai szabályozás hozzáadott értékét – például a magasabb biztonsági normákat és az erősebb környezetvédelmi előírásokat –, amelyek meghatározzák az európai termékek minőségét és fenntarthatóságát.

Clara Fernandez Saralegui - Lits Benedek